

VENDIM

Nr. 99 Datë 30.09.2011

MBI MIRATIMIN E STUDIMIT PER BORXHIN E KEQ

Në mbështetje të neneve 8 pika 2, germa "f", 9, të Ligjit Nr. 9072, datë 22.05.2003, "Për Sektorin e Energjisë Elektrike", të ndryshuar, pikes 5.2 te Deklarates Rregullatore, te miratuar me Vendimin e Bordit te Komisionereve nr.12 date 03.03.2009, Bordi i Komisionerëve të Entit Rregullator të Energjisë (E.R.E), në mbledhjen e tij të datës 30.09.2011, mbasi analizoi Studimin e Borxhit te Keq dhe Nivelet Aktuale te Borxhit te Keq per vitin 2008, 2009, dhe 2010 te paraqitur ne ERE nga CEZ Shperndarje, relacionin e pergatitur nga Grupi i Punes qe ka analizuar Studimin e Borxhit te Keq,

Dhe Konstatoi se:

- Me date 29.07.2011 Cez Shperndarje sh.a ne funksion te veprimtarise se shitjes me pakice qe ajo kryen paraqiti Studimin mbi Borxhin e Keq te pergatitur nga Deliotte, nje nga ekspertet e pavarur te listuar ne Deklaraten Rregullatore sipas pikes 5.2.
- Studimi i paraqitur bazohet ne aplikimin e metodes se te ardhurave dhe te metodes se bilancit si dhe kombinimin e tyre per te caktuar nivelin aktual te propozuar per vitet 2008, 2009, 2010.
- Ne Studimin e Borxhit te Keq te pergatitur nga Eksperti i Pavarur verehet:

- **Përkeqësimi i Llogarive te arketueshme**

Gjatë periudhës 2008-2010 raportohet një normë e lartë mosarketimi që ka ardhur gjithnjë ne rritje ku nivelet aktuale te borxhit te keq të përcaktuara nga studimi per kete qellim, rezultojne si vijon:

- 2008: 18.39%
- 2009: 20.71%
- 2010: 23.27%

Raporti nuk permban asnje analize lidhur me përkeqësimin e llogarive te arkëtueshme i cili paraqitet si borxh i keq.

➤ **Mosvleresimi i Borxhit te Keq ne perputhje me kerkesat ligjore**

Neni 9 i Ligjit 10116 date 23.04.2009 " Mbi miratimin e Mareveshjes se privatizimit te 76% te aksioneve te OSSH sh.a." ndermjet Ministrise se Ekonomise, Tregtise dhe Energjitikes te Republikes se Shqiperise dhe CEZ A.S." percakton se:

" ne lidhje me vleresimin e borxhit te keq te OSSH dhe ne vecanti ne lidhje me piken "c" te nenit 24 te Ligjit 8438 date 28.12.1998 " Mbi tatimin mbi te ardhurat" i ndryshuar, njohja nga Enti Rregullator i Energjise, i nivelit te borxhit te keq, me qellim llogaritjen e tarifave per konsumatorët fundore, konsiderohet si evidence qe konfirmon se Kompania ka ndermarre te gjitha procedurat ligjore per arketimet e borxhit te keq dhe kjo njohje percakton nivelin e borxhit te keq per qellime tatimesh".

Sa me siper informacioni mbi procedurat ligjore te ndermarra gjate kesaj periudhe per debitore te vecante qe nuk kane performance, duhet te ishte pjese e Studimit e Borxhit te Keq, sepse per efekt te detyrimeve tatimore miratimi nga ERE i niveleve te Borxhit te Keq do te tregoje qe: "te gjithë procedurat ligjore per arketime" jane ndermarre nga ana e kompanise.

➤ **Përfshirja e Borxhit te Keq per institucionet buxhetore dhe jo-buxhetore**

Ne Studimin e Borxhit te Keq një sasi e konsiderueshme e llogarive të arkëtueshme ka lidhje me shumën e detyrimeve të shtetit ose subjekteve të kontrolluara nga shteti duke përfshirë klientët buxhetore dhe ato jo-buxhetore. Duke pasur parasysh karakteristikat e veçanta të këtyre llogarive të arkëtueshme, përfshi këtu edhe mundësinë për kompensim apo pagese në të ardhmen, sic edhe ka treguar eksperiencia e 10 viteve të fundit, nuk mund të llogaritet provigjion i Borxhit të Keq për llogari të arkëtueshme të tilla.

➤ **Mos analizimi i faktorëve që përcaktojnë pagesat nga Subjektet private dhe familjare**

Ne Studimin e Borxhit te Keq, norma e mosarketimit varion në mënyrë të konsiderueshme ndërmjet rajoneve të shpërndarjes. Eksperti i Pavarur nuk ka analizuar faktorët që përcaktojnë nivelet e pagesave, dhe nuk i ka ndarë këto faktorë në faktorë që janë nën kontrollin e kompanise dhe ata që janë jashtë kontrollit të kompanisë. Ne Studimin e Borxhit te Keq nuk jepen hollësi mbi masat e marra nga menaxhimi i kompanise për të siguruar grumbullimin e të ardhurave të papaguara.

Përveç Deklaratës Rregullatore dhe Manualit të llogarive rregullatore mungon analiza e akteve të tjera rregullatore (p.sh kontratat e furnizimit me energji për klientët tariforë) të cilat kanë impakt të drejtpërdrejtë në vlerësimin dhe përlllogaritjes e Borxhit te Keq. Furnizimi me energji i konsumatoreve që nuk paguajnë rregullisht, pa marrë masat e nevojshme operative dhe ligjore, ka një ndikim të drejtpërdrejtë në përkeqësimin e nivelit të Borxhit të Keq. Ne Studimin mbi Borxhin e Keq nuk ka një vlerësim lidhur me efektin pozitiv të shitjes me

kredi ne rritjen e shitjeve dhe te ardhurave siç përcaktohet ne përkufizimin e Llogarive te Pambledhshme pika 8.1 e Manualit te Llogarive ku përcaktohet:

“Llogarite e pambledhshme do te trajtohen si shpenzime te shitjes me kredi. Arsyeja per kete eshte se dhenia e kredive konsiderohet nje ngjarje qe rrit shitjet dhe te ardhurat. Kompanite jane shpesh te gatshme te pesojne humbje nga debitorët e keqin j qe do te rezultojë i pa-arketueshem nëse efekti neto per biznesin eshte rritja e shitjeve dhe fitimeve.”

Per gjithë sa me siper Bordi i Komisionereve te ERE-s

Vendosi :

1. Miratimin ne parim te Studimit te Borxhit te Keq me korrektime si me poshte:
 - a) Metodologjia e llogaritjes se Borxhit te Keq eshte nje vleresim i llogarive te arketueshme qe merr parasysh edhe:
 - Kategorine e debise sipas llojit te konsumatorit (buxhetore, jobuxhetore, private etj).
 - Moshen e debise se konsumatorit
 - Periudhen e furnizimit te konsumatoreve debitore
 - Performacen e kompanise per mosrëndimin e tarifes se shitjes se energjise elektrike me kosto te detyriemeve te papaguara.
 - b) Nivelet aktuale te Borxhit te Keq, me korrektime e mesiperme, per vitet 2008, 2009, 2010 jane respektivisht 14%,14% dhe 13 %.
 - c) Borxhi i Keq do te llogaritet si perqindje mbi shumen e te ardhurave te Furnizuesit Publik me Pakice sipas pikes 5.2 te Deklarates Rregullatore.
2. Ngarkohet Drejtoria Juridike dhe Mbrojtjes së Konsumatorit të njoftojë Cez Shperndarje sh.a për këtë vendim.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Ky vendim botohet në Fletoren Zyrtare.

KRYETARI
Sokol RAMADANI
Nw mungesw dhe me porosi
Entela SHEHAJ